Opening Statement HOT: Hoger Onderwijs in Transitie

Het Hoger Onderwijs is in Transitie. Aan de UvA willen we daar stelselmatig, diepgravend, baanbrekend en praktijkgericht aandacht aan besteden. Dat doen we met een nieuw initiatief: HOT.

De feestelijke uitreiking van Eredoctoraten, prijzenkasten vol ERC en NWO-beurzen, toegekende aanvragen uit de Nederlandse Wetenschapsagenda of het Europese Horizon programma: wie het goede nieuws aan de universiteiten volgt, zou bijna vergeten dat de meeste tijd nog altijd in het verzorgen van onderwijs en het werken met studenten zit in plaats van in het doen van onderzoek. Waarom krijgen de vele vernieuwingen die in het onderwijs plaatsvinden dan niet dezelfde aandacht, en erkenning?

In het universitaire onderwijs wordt baanbrekend werk verricht. Interdisciplinaire samenwerking, studenten in staat stellen ingewikkelde maatschappelijke uitdagingen aan te gaan, samenwerken met externe partners, leren buiten de muren van de academie, omgaan met de grote zorgen van de toekomst over klimaatverandering, internationale conflicten en maatschappelijke polarisatie: in het onderwijs komt het allemaal samen. Toch wordt vernieuwing in onderwijs vaak synoniem gesteld aan technische vernieuwing en digitalisering, een beperkte opvatting.

We kennen inmiddels de zegeningen van 'flipping the classroom' en hybride werken, daar hebben we tijdens de Covid-19 lockdowns genoeg van gezien en geleerd. Waar we nog veel meer van willen leren, is hoe je echte innovatie in het onderwijs stimuleert en doorvoert. Vernieuwingen in het onderwijs, op een universiteit, vergen veel enthousiasme, doorzettingsvermogen, zin in avontuur en een olifantshuid om jarenlange tegenslagen en bestuurlijke obstakels het hoofd te bieden. Dat is doodzonde, want willen we onderzoek en onderwijs blijven verbinden – een van de belangrijkste geloofsartikelen van een universiteit – dan willen we dat het onderwijs dezelfde innovatiekracht als het onderzoek kent, dezelfde grote uitdagingen tegemoet treedt en dezelfde kennisintensiteit heeft.

Want niet alleen gebeurt er al heel veel, we weten ook al heel veel over hoe we leren moeten organiseren. Waar we voor onderzoek meta-science hebben, willen we voor onderwijs meer (meta-)*educational research*: welke middelen zijn effectief om het hoger onderwijs te verbeteren? Tegelijkertijd moeten we het onderwijs niet met kennis willen dichttimmeren. Net als in goed onderzoek, moet er ruimte voor succesvol falen zijn. Daar is een omgeving van vertrouwen voor nodig. Docenten, studenten, bestuur en als gevolg daarvan instellingen zelf willen niet falen. De angst is terecht. De afrekencultuur, de rendementscijfers, angst voor diploma-inflatie en een onzekere toekomst staan experimenten in de weg. Maar we weten dat we zonder te experimenten te weinig leren.

Dit is geen pleidooi tegen onderzoek. Wel is het een oproep om de verbeeldingskracht over de toekomst van het Hoger Onderwijs op hetzelfde niveau te laten plaatshebben als het academische onderzoek. Daarvoor is fantasie nodig, bestuurlijke tijd, lef, geld, samenwerking en zin in avontuur. Daarom beginnen we dit initiatief: HOT - *Hoger Onderwijs in Transitie.*

HOT staat voor innovatie in onderwijs, voor stimulering van inter- en transdisciplinariteit, voor open science en team science in het onderwijs, voor autonomie en eigenaarschap van studenten, docenten en opleidingen. HOT staat voor hoger onderwijs dat de 'wicked challenges' helpt aanpakken en erkent dat onderwijs zelf een grote uitdaging vormt die meer aandacht behoeft én erkenning en waardering voor degenen die deze uitdaging oppakken. Vertrouwen in wetenschap en wetenschappelijke instituties begint bij het opleiden van de nieuwe generatie studenten in een open, transparante, op samenwerking gerichte omgeving met voldoende speelruimte voor experimentatie en verbinding.

Luca Bertolini, Wetenschappelijk Directeur IIS, Hoogleraar Urban planning
Huub Dijstelbloem, Directeur IAS, Hoogleraar Philosophy of Science, Technology and Politics
Mieke Lopes Cardozo, Senior Lecturer in Education and Inclusive Development
Ingmar Visser, Directeur college psychologie, voorzitter UCO, UHD Ontwikkelingspsychologie
Lucy Wenting, Directeur IIS, voorzitter Board UvA Teaching and Learning Center.